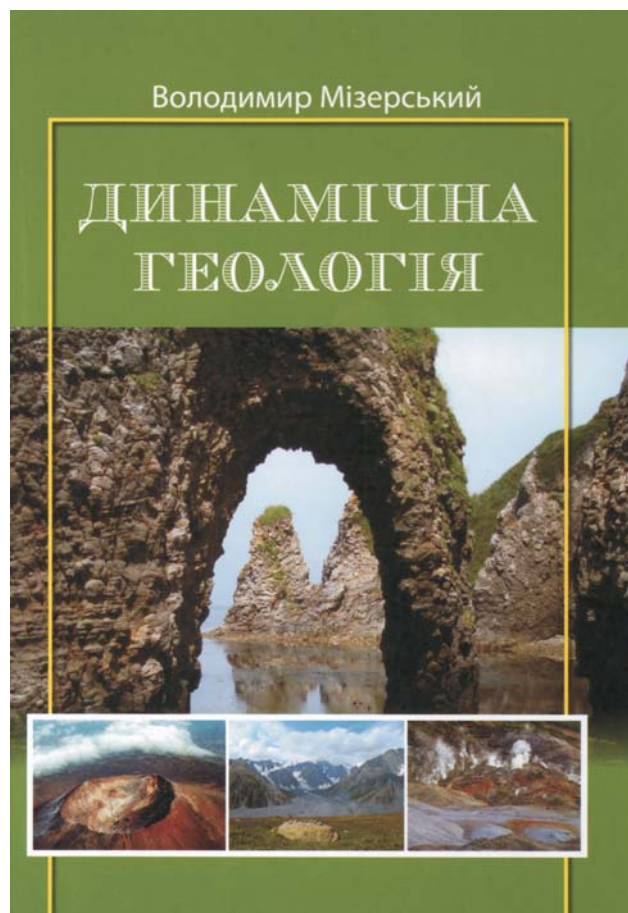


W. MIZERSKI – Geologia dynamiczna (wydanie ukraińskie pod redakcją R. M. Smiszki). Wydawnictwo Lwowskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki, Lwów, 2011, 354 str.

Rzadko ukazują się zagraniczne wydania polskich podręczników geologicznych, dlatego też należy odnotować pojawienie się na Ukrainie „Geologii dynamicznej” autorstwa Włodzimierza Mizerskiego. Wcześniej podręcznik ten został opublikowany w 1999 r. przez Wydawnictwo Naukowe PWN pod tytułem „Geologia dynamiczna dla geografów”. Niedawno nakładem Lwowskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki, w tłumaczeniu R. M. Smiszki, ukazało się drugie, poprawione wydanie podręcznika, noszącego w wydaniu ukraińskim podtytuł „Geologia ogólna” i rekomendowanego dla studentów wyższych uczelni przez ukraińskie Ministerstwo Oświaty i Nauki, Młodzieży i Sportu. Rekomendacja ta wynika z przekonania, że właśnie geologia ogólna odgrywa wiodącą rolę w nauczaniu geologii.

Układ podręcznika nawiązuje do kanonu książek o podobnej tematyce. Cennymi innowacjami są: końcowy rozdział o elementach geotektoniki, zawierający informacje wykraczające poza zakres geologii dynamicznej oraz pytania kontrolne (przy czym zastosowane w wydaniu ukraińskim rozwiązanie zamieszczenia ich w jednym miejscu, po głównym tekście, wydaje się znacznie bardziej użyteczne dla czytelnika). Autor – co wyraźnie podkreślił w przedmowie, i co zaznacza się w doborze wielu rycin – nawiązał do klasycznego dzieła Mariana Książkiewicza.

Recenzowany podręcznik w porównaniu z wersją polską cechuje nieco zmniejszona objętość. Polskie wydanie zawiera bowiem 311 rycin, a ukraińskie – 24 ryciny mniej. Owa redukcja (która adekwatnie dotyczy tekstu związanego z tematyką tych figur) obejmuje informacje charakteryzujące obszar Polski: dla przykładu, rysunek 68 dotyczący lessów na obszarze Kampinosu czy też rysunek 232 – andezytów na pograniczu Pienin i Karpat zewnętrznych. Wyeliminowaniu części niektórych rozdziałów, np. omawiających występowanie skał głębinowych i żyłowych w Polsce, towarzyszy uzupełnienie o informacje na temat rozmieszczenia tych skał na obszarze Ukrainy, choć niekiedy owe dodatkowe informacje są nader zwięzłe (jak w przypadku obecności wód mineralnych i termalnych na Ukrainie). Niemniej jednak znaczna liczba figur ilustrujących cechy budowy geologicznej Polski, takich jak dla przykładu przekrój pokazujący rozłamy wgłębne wzdłuż zachodniej krawędzi platformy wschodnioeuropejskiej (rys. 276) czy profil podłużny przez cyrki Czarnego Stawu i Morskiego Oka w Tatrach (rys. 94), pozostawiono. To cenne z punktu propagowania geologii polskiej, ale wydaje się, że w kolejnym wydaniu podręcznika należałoby wydatnie zwiększyć



liczbę powołań na przykłady zjawisk geologicznych i ich produktów materialnych występujących na obszarze Ukrainy.

Choć wydanie ukraińskie jest określone jako poprawione, to pod jednym względem takie stwierdzenie jest nieuprawnione. Mianowicie w tabeli 2, w której zamieszczono podział stratygraficzny, w wydaniu ukraińskim zamiast międzynarodowego podziału systemu karbonu jest użyty podział lokalny, w którym oddziały oznaczono jako piętra, a w przypadku neogenu zamiast pięter międzynarodowych są stosowane piętra regionalne (przy czym w przypadku otnangu pojawił się błąd literowy). Choć poziom poligraficzny nie dorównuje temu, jaki przedstawia wydanie polskie, i w efekcie zawartość niektórych rycin jest słabo widoczna (dla przykładu – rysunek 112), to okładka ukraińskiej wersji jest wyraźnie lepsza od polskiej.

Można tylko wyrazić życzenie, aby ta pewnego rodzaju jaskółka wydawnicza zapowiadała więcej polskich podręczników na ukraińskim – i nie tylko – rynku.

Tadeusz Peryt & Andriy Poberezhskyy